

**حاشیه‌نشینی و توسعه سیاسی-اجتماعی
در جمهوری اسلامی ایران**

www.ketab.ir
شهره آریافر

سرشناسه
عنوان و نام پدیدآور
مشخصات نشر
مشخصات ظاهری
شابک
وضعیت فهرست‌نویسی
یادداشت
موضوع

آریافر، شهره، ۱۳۵۹-
حاشیه‌نیشینی و توسعه سیاسی-اجتماعی در جمهوری اسلامی ایران/شهره آریافر؛ با همکاری انجمن علمی جامعه‌شناسی سیاسی ایران.
تهران، سرواندیشه، ۱۴۰۱.
۱۷۵ ص.
: 978-622-5802-06-3 - ۶۰۰۰۰۰ ریال
: فیبا
: کتاب‌نامه: ص. [۱۶۳]-۱۷۵.
: حومه‌نیشینی و حاشیه‌نیشینی - ایران - سیاست دولت
Suburban life-Government policy-Iran:
: حومه‌نیشینی و حاشیه‌نیشینی - ایران - جنبه‌های اقتصادی
Suburban life-Economic aspects-Iran:
: شهرها و شهرستانها-ایران-توسعه-سیاست دولت
Cities and towns-Iran-Growth-Government policy:
: انجمن علمی جامعه‌شناسی سیاسی ایران
HT ۳۵۲:
۳۰۷/۷۶۰۹۵۵:
۸۸۳۲۵۸۶:
: فیبا
شاسه افزوده
رده‌بندی کنگره
رده‌بندی دیویی
شماره کتابشناسی ملی
اطلاعات رکورد کتابشناسی

انتشارات سرو اندیشه

www.ketab.ir

انجمن علمی جامعه‌شناسی سیاسی ایران

حاشیه‌نیشینی و توسعه سیاسی-اجتماعی در جمهوری اسلامی ایران

مؤلف: شهره آریافر

ناشر: انتشارات سرو اندیشه

صفحه‌آرایی: کوروش سلطانزاده

چاپ اول: بهار ۱۴۰۱ - تهران ، شمارگان: ۱۰۰۰

شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۵۸۰۲-۰۶-۳ قیمت: ۶۰۰۰۰ تومان

تلفن: ۰۹۳۹۲۰۹۵۲۲۵

این کتاب با همکاری انجمن علمی جامعه‌شناسی سیاسی ایران به انجام رسیده است.

داوری این اثر بعهده دکتر ذکریا محمودی رجا بوده است.

توسعه سیاسی و اجتماعی و حاشیه‌نشینی از مفاهیم اساسی در جامعه‌شناسی سیاسی است. یکی از چالش‌های اساسی کشورهای جهان سوم و در حال توسعه وجود حاشیه‌نشین‌ها است. از سوی دیگر پس از پیروزی انقلاب اسلامی ایران و استقرار جمهوری اسلامی ایران حاشیه‌نشینی مورد توجه قرار گرفت. پس از پایان یافتن دفاع مقدس برنامه توسعه کشور در دستور کار قرار گرفت. یکی از مفادی که در برنامه‌های توسعه مورد توجه قرار گرفت معضل حاشیه‌نشین‌ها بود. از سوی دیگر با اجرای برنامه‌های توسعه بخش‌هایی از زندگی مردم کم‌درآمد و حاشیه‌نشین با تلاطم و بحران روبرو شد. کتاب «حاشیه‌نشینی و توسعه سیاسی-اجتماعی در جمهوری اسلامی ایران» تالیف سرکار خانم شهره آریافر از شش فصل تشکیل شده است. نویسنده در فصل نخست «کلیات و مفاهیم» به بحث در مورد مشارکت سیاسی، توسعه سیاسی، حاشیه‌نشینی پرداخته است. در فصل دوم با عنوان «مبانی نظری» از طریق نظریه محرومیت نسبی به حاشیه‌نشینی پرداخته است. فصل سوم با عنوان «حاشیه‌نشینی و توسعه سیاسی-اجتماعی در دوره بعد از پیروزی انقلاب اسلامی تا پایان ریاست جمهوری دولت سازندگی» به وضعیت حاشیه‌نشین‌ها تا پایان دولت سازندگی پرداخته است. در فصل چهارم با عنوان «حاشیه‌نشینی و توسعه سیاسی-اجتماعی در دوره اصلاحات» به دوران دولت اصلاحات پرداخته است. فصل پنجم با عنوان «حاشیه‌نشینی و توسعه سیاسی-اجتماعی در دولت‌های نهم و دهم» به سرنوشت حاشیه‌نشین‌ها و توسعه بین سالهای ۱۳۸۴ تا ۱۳۹۲ اشاره دارد. فصل ششم با عنوان «حاشیه‌نشینی و توسعه سیاسی-اجتماعی در دولت تدبیر و امید» به سالهای پس از ۱۳۹۲ پرداخته است. در پایان از تمامی عوامل که در چاپ این کتاب زحمت کشیدند، تشکر می‌نمایم.

فهرست مطالب

۹	 پیشگفتار
۱۱	 فصل اول :
۱۱	 کلیات و مفاهیم
۱۲	 مقدمه
۱۶	 حاشیه‌نشینی
۱۸	 توسعه سیاسی
۲۰	 توسعه اجتماعی
۲۰	 مشارکت سیاسی
۲۵	 فصل دوم:
۲۵	 مبانی نظری
۲۶	 مبانی نظری
۳۰	 حاشیه‌نشینی و نظریه محرومیت نسبی
۳۵	 فصل سوم:
	 حاشیه‌نشینی و توسعه سیاسی-اجتماعی در دوره بعد از پیروزی انقلاب اسلامی تا پایان ریاست
۳۵	 جمهوری دولت سازندگی
۳۶	 مقدمه
۳۸	 تشکیل سازمانها و نهادها برای ساماندهی حاشیه‌نشینی
۴۲	 نقش و جایگاه دولت در ساماندهی سکونتگاه های غیررسمی
۴۵	 شرایط اقتصادی در اوایل انقلاب
۵۲	 پیامدهای افزایش حاشیه‌نشینی در دهه دوم انقلاب
۵۳	 افزایش زاد و ولد در دهه هفتاد
۵۵	 گسترش تعداد شهرها و شهرنشینی در دولت سازندگی
۶۰	 پیامدهای رشد شهرها در دولت سازندگی
۶۱	 نارضایتی ها و اعتراضات حاشیه‌نشینان شهری
۶۵	 جمع بندی فصل
۶۹	 فصل چهارم:
۶۹	 حاشیه‌نشینی و توسعه سیاسی-اجتماعی در دوره اصلاحات
۷۰	 مقدمه
۷۲	 کیفیت و وضعیت زندگی حاشیه‌نشینان

۷۳	سوابق تهیه سند توانمند سازی و ساماندهی سکونتگاههای غیررسمی
۷۸	راهبردها و سیاستهای اصلی در خصوص توانمندسازی سکونتگاه های غیررسمی:
۸۳	نقش و جایگاه دولت در ساماندهی سکونتگاه های غیررسمی
۸۴	توانمندسازی و ساماندهی سکونتگاه های غیررسمی زاهدان
۸۶	توانمندسازی و ساماندهی سکونتگاه های غیررسمی محله ی جعفر آباد کرمانشاه
۸۷	توانمندسازی و ساماندهی سکونتگاه های غیررسمی در بندرعباس
۸۸	سیستم شهر در دوره ۱۳۷۶ تا ۱۳۸۴
۹۰	حاشیه‌نشینی در قانون برنامه دوم توسعه اقتصادی، اجتماعی، فرهنگی جمهوری اسلامی ایران(۱۳۷۴ تا ۱۳۷۸)
۹۲	حاشیه‌نشینی در قانون برنامه سوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران(۱۳۷۹ تا ۱۳۸۳)
۹۲	اعتراضات ۱۳۷۸ کوی دانشگاه
۹۳	جمع بندی فصل
۹۵	فصل پنجم
۹۵	حاشیه‌نشینی و توسعه سیاسی-اجتماعی در دولت‌های نهم و دهم
۹۶	مقدمه
۹۶	انتخابات در مناطق حاشیه‌نشین
۹۸	اجرای برنامه‌های توانمند سازی
۱۰۲	جمع بندی سیاست های دولت و ساماندهی سکونتگاه های غیررسمی
۱۰۵	نگاهی به وضعیت توانمندسازی سکونتگاه‌های غیررسمی استان تهران
۱۰۶	طرح تحول اقتصادی
۱۰۶	هدفمندسازی بارانه‌ها در راستای کمک به محرومین
۱۰۷	ساخت مسکن مهر در مناطق حاشیه ای
۱۰۹	سهام عدالت
۱۰۹	سهامیه‌بندی سوخت
۱۱۰	سیستم شهر در دوره ی ۱۳۸۴ تا ۱۳۹۲
۱۱۳	حاشیه‌نشینی در قانون برنامه چهارم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران(۱۳۸۴ تا ۱۳۸۸)
۱۱۳	حاشیه‌نشینی در قانون برنامه پنجم توسعه جمهوری اسلامی ایران (۱۳۹۴ - ۱۳۹۰)
۱۱۵	اعتراضات ۱۳۸۸
۱۱۶	مردادماه و حوادث کهریزک